

Diplomová práce Lenky Hinkové – oponentní posudek

Diplomová práce Lenky Hinkové je věnována aktuálnímu tématu nadnárodních korporací z rozvojových zemí. Práce je informačně bohatá, má vhodnou strukturu a realisticky stanovené cíle/hypotézy. Autorka věnuje velký prostor teoretickému rámci, který definuje základní pojmy a shrnuje nejvýznamnější teorie a koncepty týkající se konkurenceschopnosti v kontextu ekonomické globalizace a srovnání nadnárodních korporací z vyspělých a rozvojových zemí. Oceňuji pokus o kombinaci statistické analýzy s případovou studií, fundované použití statistických metod a množství cenného empirického materiálu v kap. 5.2.

Rozsáhlá a uspokojivě zpracovaná diskuse s literaturou vychází z nejvýznamnějších klasických i moderních prací anglosaské školy (Dunning, Dicken, Gereffi...) Řada definic nebo konceptů je však vysvětlena s využitím sekundárních citací nepříliš renomovaných českých autorů, ačkoliv by neměl být problém dohledat originální nebo alespoň kvalitnější zahraniční studie. V kap. 2, 3 a 4 lze nalézt dlouhé pasáže opírající se pouze o jeden citovaný zdroj, v některých případech pouze o studentské práce.

Formulace hypotéz, byť relevantních, nevychází dostatečně z diskuse teoretických východisek. Hypotézy působí, jako by byly stanoveny nezávisle na teoretickém rámci. Diskuse s literaturou obsahuje velmi málo vlastních postřehů autorky, která podle mého názoru některé teorie/koncepty dostatečně nepochopila a nebyla schopna vyzdvihnout ani kriticky zhodnotit jejich nejdůležitější myšlenky vzhledem k cílům její diplomové práce. Příkladem mohou být koncepty GCC/GVC/GPN, kdy autorka vysvětluje rozdílnost pojetí hodnotových řetězců a produkčních sítí, místo aby charakterizovala jednotlivé typy komoditních/hodnotových řetězců (Gereffi 1994; Gereffi, Humphrey a Sturgeon 2005) s ohledem na pozici, dělbu práce a potenciál upgradingu zapojených firem z rozvojových zemí.

S rozsáhlým teoretickým rámcem kontrastuje až příliš stručná kap. 5.1, obsahující statistické srovnání nadnárodních korporací ve vyspělých a rozvojových zemích. Autorka sice úspěšně testuje všechny stanovené hypotézy, ale výsledky nejsou konfrontovány se zjištěními jiných autorů, interpretace je slabá a dílčí závěry nepřesvědčivé. Nesouhlasím s tvrzením, že odvětvová diverzifikace činností a aktiv nadnárodních firem v rozvojových zemích je výsledkem nejistého tržního prostředí. Jak uvádí sama autorka, nadnárodní firmy z rozvojových zemí jsou často velmi kapitálově silné, těží ze státní podpory i velkého domácího trhu v zemích jako Indie, Čína nebo Brazílie, proto mohou být v jistější pozici než jejich protějšky z vyspělých zemí. Pravým důvodem je podle mého názoru nedostatečná kompetence v oblasti technologií, marketingu/brandingu, nekvalitní dodavatelská síť a mnohdy též nedostupnost vysoce kvalifikované pracovní síly, která omezuje investiční příležitosti v rozvojových zemích a nutí tamní firmy k diverzifikaci portfolia a internacionalizaci operací.

Propracovaná případová studie v kap. 5.2 přináší množství zajímavých informací ilustrujících fungování velkých nadnárodních korporací, ale má zčásti popisný charakter. Propojení případové studie se statistickou analýzou v kap. 5.1 je nedostatečné. Kapitoly jsou spíše položeny vedle sebe, než aby případová studie rozvíjela tvrzení ze statistické analýzy. Rozpačitý závěr pouze opakuje dílčí shrnutí z předešlých kapitol.

Po formální stránce je práce solidně zpracována. Vytknout lze nepřehlednost některých pasáží v textu (bylo by lépe graficky oddělit či zvýraznit např. stanovené hypotézy), místy stylistickou neobratnost a neexaktnost vyjadřování.

Navzdory množství kritických připomínek považuji práci za nadprůměrnou a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 28.8.2011

Jan Ženka

Navržená známka...